خراسان روزنامه صبح ایران
یکشنبه ۳ اردیبهشت ۱۳۹۶ . ۲۵ رجب ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۵۱۷

خریداری ۲۳ میلیارد ریال کتاب از ناشران

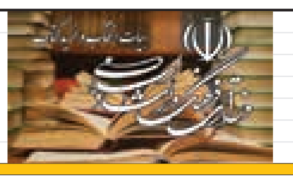

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، در پانصد و شصت و هفتمین و پانصد و شصت و هشتمین جلسه هیئت انتخاب و خرید کتاب وزارت ارشاد، ۸۵۳ عنوان در ۱۱۶۲۰۰ نسخه به مبلغ بیست و دو میلیارد دو نهصد و شصت و شش میلیون و چهارصد هزار ریال برای خرید مورد تصویب قرار گرفت. همچنین در این جلسه‌ها، تعداد ۳۱ عنوان کتاب گویا در قالب لوح فشرده، به تعداد ۳۱۵۰ نسخه برای خرید تصویب شد.

تازه های نشر

انتشار کتابی از «ویل دورانت» درباره معنای زندگی

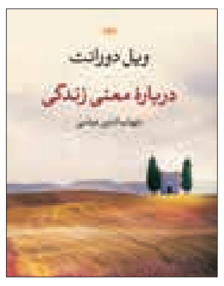

«درباره معنی زندگی»، نوشته ویل دورانت، با ترجمه شهاب‌الدین عباسی منتشر شد. به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، این کتاب، یکی از خواندنی‌ترین آثار ویل دورانت، نویسنده کتاب مشهور «تاریخ تمدن» است. متن اصلی کتاب، سال‌های سال در دسترس نبود و چند سال پیش، به کوشش «جان لیتل» منتشر شد. درباره چرایی و چگونگی نوشتن «درباره معنی زندگی»، در مقدمه این کتاب آمده است: «روزی مردی نزد ویل دورانت رفت و از او خواست دلیلی برای او بیاورد که چرا نباید خودکشی کند. دورانت در آن وقت محدود، جواب‌هایی به او داد، ولی مدتی بعد، نامه‌ای برای بیش از صد شخصیت مشهور فرستاد و درباره معنای زندگی از آنها نظر خواست و پاسخ‌های رسیده را، به همراه دیدگاه خود، در این کتاب منتشر کرد. دورانت امید داشت پاسخ‌هایی که از چنین شخصیت‌های مشهور و مطرحی دریافت می کند، چیزی در خود داشته باشد که به پرسش مرد خوش‌لباسی که در یک روز پاییزی سال ۱۹۳۲ م، در باغش ظاهر شد، جوابی درخور بدهد. درواقع، قضیه فراتر از این حرف‌ها بود؛ پاسخ‌ها بیش از آن‌که تاریک و اندوهبار باشند، شوق‌انگیز و مثبت بودند. پاسخ‌ها از سوی افراد مختلفی بود؛ شخصیت‌هایی همچون گاندی، جواهر لعل نهرو، تئودور درایزر (نویسنده ناتورالیست)، سینکلر لوئیس (برنده نوبل ادبیات)، جان ارسکین (رمان‌نویس)، آندره موروآ (فیلسوف و رمان‌نویس)، جورج برنارد شاو (نمایشنامه‌نویس)، برتراند راسل، جینا لومبروسو (تنیس‌باز نامدار)، سی. وی. رامان (برنده نوبل فیزیک) و ....» ویل دورانت (۱۹۸۱ - ۱۸۸۵ م) تاریخ‌نگار و نویسنده آمریکایی، افزون بر مجموعه کتاب «تاریخ تمدن»، «تاریخ فلسفه» و «لذات فلسفه» را نیز نوشته است. «درباره معنی زندگی»، ترجمه شهاب‌الدین عباسی در ۱۴۶ صفحه و با قیمت ۱۲۵۰۰ تومان، از سوی بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه منتشر شده است. از این مترجم، پیشتر کتاب‌های «فلسفه دین» اثر لیندا زاگزبسکی و «انسان در جستجوی معنای غایی»، نوشته ویکتور فرانکل، از سوی همین انتشارات به چاپ رسیده است.

معرفی کتاب

چیستی حقیقت وحی از دیدگاه فلاسفه

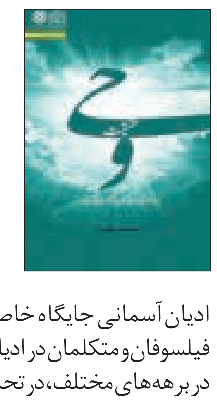

نخستین چاپ کتاب «حقیقت وحی با تأکید بر دیدگاه فلاسفه»، نوشته محمدحسن یعقوبیان، از سوی سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر شد. به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، حقیقت وحی، از جمله موضوعاتی است که در ادیان آسمانی جایگاه خاصی دارد. در این میان، عارفان، فیلسوفان و متکلمان در ادیانی همچون اسلام و مسیحیت، در برهه‌های مختلف، در تحلیل حقیقت وحی اندیشیده‌اند. یکی از ضرورت‌های موجود، بازخوانی و تحلیل نظرات حکما، عرفا و متکلمان اسلامی در این زمینه است. وجود برخی عبارات در متون اندیشمندان اسلامی، پرسش‌هایی به وجود آورده است و برخی روشنفکران، از این طریق نقدهایی را در این‌باره مطرح کرده‌اند. کتاب «حقیقت وحی با تأکید بر دیدگاه فلاسفه»، رویکردی فلسفی دارد؛ اما به اقتضای برخی موضوعات، به رویکردهای کلامی و عرفانی نیز، توجه شده است. هدف مؤلف آن است که با رویکردی جامع‌نگر، ساحت‌های معرفتی مختلف را در کنار هم قرار دهد و در یک روش دیالکتیکی، به گفت‌وگوی انتقادی بپردازد. در فصل‌های مختلف، به شکل تدریجی و در فصل نهایی و جمع‌بندی، مبانی و دلایل اندیشمندان مختلف، نقد و بررسی شده و در نهایت، با روش تلفیقی، پوسته‌ها و هسته‌های نظرات و دیدگاه‌های مختلف از یکدیگر متمایز شده است. نخستین چاپ کتاب «حقیقت وحی با تأکید بر دیدگاه فلاسفه»، نوشته محمدحسن یعقوبیان، در ۳۴۳ صفحه و به بهای ۲۵ هزار تومان از سوی سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر شده است.

سیره سیاسی امام کاظم (ع) دربرابر سه خلیفه عباسی

گروه اندیشه
info@khorasannews.com

بیشتر دوران امامت امام موسی کاظم(ع)، با دوره خلافت هارون عباسی همزمان بود. امام کاظم (ع) در دوران هارون، با اتخاذ سیاست‌هایی دقیق و هوشمندانه، به هدایت شیعیان پرداخت و آسیب هایی را که ممکن بود از سوی دستگاه خلافت عباسی به شیعیان وارد شود، به حداقل رساند. با این حال، بخش مهم دیگری از سیره سیاسی امام کاظم (ع) را باید در مواجهه آن حضرت با خلفای پیش از هارون، یعنی منصور، مهدی و هادی عباسی، جست‌وجو کرد. آنچه در پی می‌آید، فرازهایی از کتاب ارزشمند «حیات فکری و سیاسی امامان شیعه علیهم السلام»، نوشته استاد رسول جعفریان است که در آن، به سیره سیاسی امام موسی کاظم(ع)، در این دوره مهم تاریخی، اشاره شده است.

سیاست خلفای عباسی در برخورد با مخالفان

دورانی که امام کاظم علیه السّلام در آن زندگی می کرد، مصادف با نخستین مرحله استبداد و ستمگری حکّام عباسی بود. آنها تا چندی پس از آن که زمام حکومت را به نام علویان در دست گرفتند، با مردم و به خصوص با علویان، برخورد نسبتا ملایمی داشتند؛ اما به محض این که حکومتشان استقرار یافت و پایه های سلطه خود را مستحکم کردند، بنا را بر ستمگری گذاشتند و مخالفان خود را زیر شدیدترین فشارها قرار دادند. خلفای عباسی حتّی نزدیک ترین دوستان خود، مانند «عبدا... بن علی» را به خاطر تلاش های پنهانی اش، برای به دست آوردن مقام خلافت، کشتند؛ به همین ترتیب، ابوسلمه خلّال و ابومسلم خراسانی را نیز از بین بردند. سخت گیری خلفای عباسی نسبت به شیعیان شدیدتر بود. منصور تعداد زیادی از علویان را به شهادت رساند؛ شمار بیشتری از آنها هم در زندان های او در گذشتند. این اعمال محدودیت و فشار، از زمان امام صادق علیه السّلام آغاز شد و تا زمان امام رضا علیه السّلام که دوره خلافت مأمون بود، با شدّت هر چه تمام‌تر ادامه پیدا کرد. فشار سیاسی عباسیان در دوره‌ای آغاز شد که پیش از آن، امام باقر و امام صادق علیهما السّلام، با تربیت شاگردان فراوان، بنیه علمی و حدیثی شیعه را تقویت کرده و جنبش عظیم علمی را در میان شیعیان پدید آورده بودند. امام کاظم علیه السّلام، پس از این دوره، در مرکز محدودیت‌ها و فشارهای عباسیان قرار گرفت. در عین حال، رسالت آن حضرت این بود که در این حرکت علمی، توازن و تعادل فکری را میان شیعیان برقرار کند. امام کاظم علیه السّلام، پس از شهادت پدر بزرگوارش، در سال ۱۴۸ هـ.ق، امامت را عهده‌دار شد. منصور عباسی در سال ۱۵۸ هـ.ق در مکه مرد. جانشین وی، تا سال ۱۶۹ هـ.ق، فرزندش مهدی عباسی بود. پس از آن، یک سال هادی عباسی خلافت کرد و آن‌گاه، هارون خلیفه شد. امام(ع) در سال ۱۸۳ هـ.ق به شهادت رسید و در تمام این سال‌ها، رهبری شیعیان امامی را عهده‌دار بود.

رفتارهای خصمانه خلفای عباسی با شیعیان

همان‌گونه که اشاره کردیم، عصر امام کاظم علیه السّلام، دوران بسیار سختی برای شیعیان بود و در این دوران، حرکت‌های اعتراض‌آمیز متعددی از سوی شیعیان و علویان نسبت به خلفای عباسی صورت گرفت که از مهم‌ترین آنها، قیام حسین بن علی، شهید فخ در زمان حکومت هادی عباسی و نیز، جنبش یحیی و ادریس، فرزندان عبدا... بود که در زمان هارون رخ داد. کتاب‌های تاریخ و حدیث، برخوردهای متعدد خلفای عباسی با حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام را نقل کرده‌اند که عمده‌ترین آنها، مربوط به هارون است. در عین حال، باید توجه کرد که امامان شیعه همگی بر لزوم رعایت تقیه پافشاری می کردند و می کوشیدند تشکّل شیعه را، به طور پنهانی اداره کنند. رهبری این حرکت و ظرافتی که در هدایت آن به کار برده شد، عامل مهم استواری شیعه در تاریخ است. در ادامه، مروری بر برخورد خلفای عباسی، به ویژه هارون، با امام کاظم علیه السّلام خواهیم داشت که در این برخوردها، موقعیت امام و نیز سیره سیاسی آن حضرت مشخص خواهد شد.

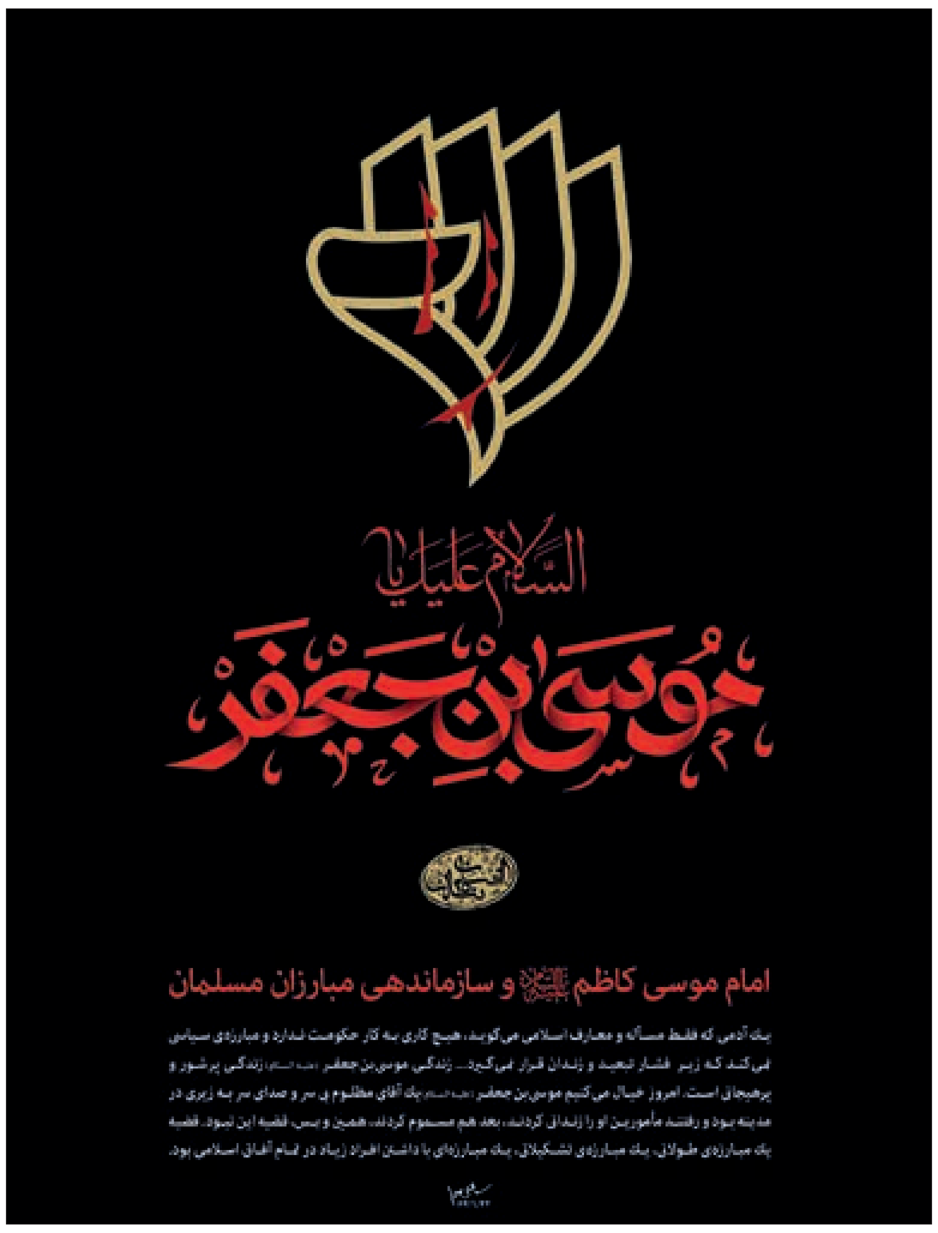

السّلام علیک یا
موسی بن جعفر
امام موسی کاظم علیه‌السلام و سازماندهی مبارزان مسلمان

> خلفای عباسی حتّی نزدیک ترین دوستان خود، مانند «عبدا... بن علی» را به خاطر تلاش های پنهانی اش، برای به دست آوردن مقام خلافت، کشتند؛ به همین ترتیب، ابوسلمه خلّال و ابومسلم خراسانی را نیز از بین بردند. سخت گیری خلفای عباسی نسبت به شیعیان شدیدتر بود. منصور تعداد زیادی از علویان را به شهادت رساند؛ شمار بیشتری از آنها هم در زندان های او در گذشتند

سیره سیاسی امام(ع) در برابر خلفای عباسی

در دوران ده ساله حکومت مهدی عباسی که امام کاظم(ع) مشغول تدریس، نقل حدیث، تربیت شاگرد و ایجاد ارتباط میان خود و زعمای شیعه در نواحی مختلف بود، تاریخ برخوردهایی را ثبت کرده که قابل توجه است. از جمله مهم ترین این برخوردها که مورّخانی مانند ابن اثیر، خطیب بغدادی و ابن خلّکان و نیز، راویان شیعه نقل کرده‌اند، بازداشت و زندانی کردن و سپس آزاد شدن امام در بغداد است. مهدی عباسی که احتمالا بخشش های امام(ع) به نیازمندان، او را به وحشت انداخته بود و احتمال می داد که حضرت وجوهی را جمع آوری کرده و آن را برای سازمان دادن و تقویت شیعیان مصرف می کند، دستور بازداشت حضرت را به فرماندار خود در مدینه داد. او نیز امام را دستگیر و روانه بغداد کرد. مهدی عباسی، امام کاظم(ع) را به زندان انداخت؛ اما وقتی نتوانست دلیلی برای نگه داشتن امام(ع) در زندان پیدا کند، آن حضرت را آزاد و روانه مدینه کرد. با این حال، برخورد امام کاظم(ع) با مهدی عباسی، گاه قاطعانه و صریح بود. زمانی امام کاظم علیه السّلام بر مهدی عباسی وارد شد و دید که او ردّ مظالم می کند. آن حضرت که او را در چنین حالی دید، پرسید: چرا آنچه را از راه ستم از ما گرفته شده است، بر نمی گردانی؟ مهدی پرسید: آن چیست؟ امام ماجرای فدک را برای او تعریف کرد و خواستار پس دادن آن شد و سخنان آن حضرت، باعث انفعال و خشم خلیفه عباسی شد. پس از مرگ مهدی عباسی در سال ۱۶۹ هـ.ق، فرزندش هادی به قدرت رسید. اما او بیش از یک سال زنده نماند. در زمان او بود که حسین بن علی، «شهید فخّ»، قیام کرد و به شهادت رسید. وقتی سَر او را برای هادی آوردند، او اشعاری چند بر زبان آورد و در آن طالبی‌ها [فرزندان ابوطالب] را به گناهان مختلف متهم کرد. وی سپس نگرانی شدید خود را از شخصیت مؤثر موسی بن جعفر علیه السّلام و جایگاهی که در میان مسلمانان دارد، اظهار داشت و قسم یاد کرد که آن حضرت را به شهادت برساند: «وا... ماخرج حسین الّا عن امره و لا اتّبع الّا حجّته لأنّه صاحب الوصیة فی هذا البیت، قتلنی ا... ان ابقیت علیه؛ به خدا قسم حسین (شهید فخّ) به دستور او (امام کاظم(ع)) قیام کرده و تحت تأثیر او قرار گرفته است. زیرا صاحب وصیت (شخصیت پرنفوذ) در این خاندان اوست؛ خدا مرا بکشد اگر او را زنده بگذارم.» در اخبار آمده است، هنگامی که امام کاظم(ع) از خطر دستگیری و شهادت خود به دست هادی عباسی آگاه شد و تهدیدهای او را شنید، در حق وی نفرین کرد و چندی بعد، خبر مرگ او به مدینه رسید. در واقع ما نیز یقین نداریم که قیام «شهید فخ»، به امر امام کاظم علیه السّلام بوده باشد؛ گرچه می‌توان پذیرفت که قیام «فخ»، در ردیف سالم‌ترین قیام‌های علویان بر ضد عباسیان بوده است. گفتنی است که برخی از علویان تندرو در آن زمان، اظهار می کردند که امام صادق علیه السّلام، اعتقاد به جهاد نداشته است و از این طریق، در صدد تضعیف جایگاه امام(ع) و وادار کردن آن حضرت به قیام بودند، اما امام کاظم(ع) در پاسخ به این گروه می‌فرمود: «و لکن لا ادع علمی الی جهلهم؛ من علمم را به جهل آنان وانمی گذارم.» درباره برخی قیام‌های علویان در آن زمان، باید گفت که گرچه تعدادی از آنها، از روی صداقت و خلوص نیّت صورت گرفت و گاه، رهبران آنها اشخاصی عالم، فاضل و فداکار بودند، امّا به دلایل مختلف سیاسی و باوجود گستردگی و کثرتشان، کاری بی‌ثمر انجام می‌دادند و با این رویکرد، بهانه به دست خلفای عباسی می‌افتاد که تمام شیعیان را، بدون در نظر گرفتن اعتقاداتشان، تحت فشار و شکنجه قرار دهند. این گروه از علویان، دست کم در عراق، کمترین موفقیتی به دست نیاوردند. شیعیان امامی که موافقتی با این قیام‌ها نداشتند، در این مسئله با آنها درگیر شدند و میان آنها اختلافاتی پدید آمد. شرکت امامیان در این قیام‌ها، به خصوص با توجه به اختلافات عمیقی که به تدریج بین آنها و سایر گروه‌های علویان به وجود آمد، درست نبود. زمانی که شهید «فخّ» قیام کرد، اکثر علویان مدینه در آن قیام شرکت کردند، امّا موسی بن جعفر علیه السّلام، نه تنها در آن شرکت نکرد، بلکه شکست و شهادت حتمی او را نیز به وی گوشزد کرد.

> در دوران ده ساله حکومت مهدی عباسی که امام کاظم (ع) مشغول تدریس، نقل حدیث، تربیت شاگرد و ایجاد ارتباط میان خود و زعمای شیعه در نواحی مختلف بود، تاریخ برخوردهایی را ثبت کرده که قابل توجه است. از جمله مهم ترین این برخوردها که مورّخانی مانند ابن اثیر، خطیب بغدادی و ابن خلّکان و نیز، راویان شیعه نقل کرده‌اند، بازداشت و زندانی کردن و سپس آزاد شدن امام در بغداد است

گزارش

افزایش اختیارات تشکل های صنفی در نمایشگاه کتاب تهران

مشاور رئیس سی‌اُمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ضمن معرفی امتیازات این دوره از نمایشگاه نسبت به دوره‌های پیشین، از افزایش دامنه اختیارات تشکل‌های صنفی نشر و بخش خصوصی، در اجرای بخش‌های مختلف نمایشگاه خبر داد. نیکنام حسین‌پور، در گفت‌وگو با خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، درباره سازو کارهای سی‌اُمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران اظهار کرد: یکی از سیاست‌های دولت، کاهش تصدی گری‌ها و تفویض اختیارات به تشکل‌های صنفی و بخش خصوصی است. نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز، در راستای تحقق این سیاست، از حدود دو سال پیش، زمینه مسئولیت‌پذیری تشکل‌های نشر در این رویداد فرهنگی را فراهم کرد.

توجه به حقوق شهروندان در نمایشگاه امسال

وی ادامه داد: امسال شاهد گسترش قابل توجه دامنه این اختیارات، در نمایشگاه خواهیم بود. در سال جاری، ضمن این که اجرای بخش‌های بیشتری از این رویداد فرهنگی بر عهده اهالی نشر خواهد بود، اهالی قلم نیز به این عرصه ورود پیدا می کنند. به گونه‌ای که شاهد حضور چشمگیر این قشر از جامعه، در شورای سیاستگذاری نمایشگاه کتاب تهران و حوزه تصمیم گیری ها هستیم. مشاور رئیس سی‌اُمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، توضیح داد: مهم ترین فایده افزایش دامنه اختیارات تشکل‌های صنفی در اجرای نمایشگاه کتاب تهران، این است که ضمن این که ارتباطات آنها در طول سال می‌تواند استمرار داشته باشد، می‌توانند حتی بسیاری از مشکلات خود در حوزه نشر را، مانند مسئله مالیات، مطرح و حل کنند. حسین‌پور با اشاره به دیگر امتیازات این دوره از نمایشگاه کتاب نسبت به دوره‌های پیشین، گفت: ناشران در نمایشگاه امسال، به حقوق شهروندان توجه ویژه نشان داده‌اند؛ این توجه، در نوع سازه‌ها، طراحی و چیدمان غرفه‌های ناشران، کاملاً مشهود است. همان طور که می دانید، بیشتر در نمایشگاه‌های صنعتی به غرفه‌سازی اهمیت داده می‌شود؛ اما خوشبختانه، توجه به این مهم در نمایشگاه کتاب تهران، رو به رشد بوده است. این موضوع نشان‌دهنده بلوغ فکری سیاستگذاران و ناشران در عرصه توجه به حقوق شهروندان است. وی با بیان اینکه برنامه‌های فرهنگی نمایشگاه کتاب تهران، در سال جاری، متنوع‌تر و در چارچوب شعار «اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال» خواهد بود، اظهار کرد: بسیاری از نشست‌های این دوره از نمایشگاه، درباره بررسی مشکلات صنف نشر و اهالی قلم است و تلاش می شود در این نشست‌ها، نتایج کاربردی و عملیاتی به دست آید و در دستور کار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار بگیرد تا گرهی از مشکلات فعالان حوزه نشر گشوده شود. سی‌اُمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با شعار «یک کتاب بیشتر بخوانیم» از ۱۳ تا ۲۳ اردیبهشت در مجموعه شهر آفتاب برگزار خواهد شد.

پیک اندیشه

نخستین حضور ایران در نمایشگاه کتاب بوداپست

ایران برای نخستین‌بار در بیست و چهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب بوداپست حضور یافت. به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، بیست و چهارمین دوره نمایشگاه کتاب بوداپست، تا سوم اردیبهشت ماه به کار خود ادامه می دهد. مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، با همکاری سفارت ایران در بوداپست، در غرفه‌ای به معرفی نشر ایران پرداخته است. به گفته روابط عمومی این مؤسسه، در این نمایشگاه، ۱۰۰ نویسنده از ۲۵ کشور و ۴۰۰ نویسنده هنرمند مجارستانی، حضور دارند. همچنین، ۵۲۰ عنوان کتاب در حوزه‌های ایران‌شناسی، هنر، شعر، کودک و نوجوان و آموزش زبان، در غرفه ایران عرضه شده است. معرفی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و دعوت از ناشران خارجی برای حضور در این نمایشگاه، از جمله فعالیت‌های غرفه ایران در این دوره از نمایشگاه کتاب بوداپست است. مهمانان این دوره از نمایشگاه کتاب بوداپست، کشورهای لهستان، جمهوری چک و اسلواکی هستند. برگزارکنندگان، حضور ۶۰۰ هزار بازدیدکننده و عرضه ۵۰ هزار عنوان کتاب را در این نمایشگاه پیش‌بینی کرده‌اند.

24th
BKF
International Book Festival Budapest